

Lo Somatenent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Año XII

Reus, Dimars 9 de Novembre de 1897

Núm. 3.414

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes 3/50
n provincies trimestre 1/10
Extranger y Ultramar 1/15
Anuncis, a preus convencionals

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publicuin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, número 80, prop à la plassa de Catalunya.

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

MALALTS DELS ULLS

Lo DOCTOR BIADA, oculista del Hospital del S. C. de Barcelona, ex-quefe de clinica y ab titol de las universitats de Berlin y Wurzburg, ex-ajudant dels Drs. Wecker y Landolt de Paris.

Reb en CONSULTA à Reus, tots los diumenges y dilluns de 9 à 12 y de 4 à 5.
Arrabal alt de Jesús, 38, sobre 'l Correu.
Los demés dias à Barcelona, Claris, 44, cantonada à la Gran Via, de 11 à una y de 4 à 5.

MALALTÍAS DELS ULLS

L' oculista de Tarragona D. J. MIRÓ accedint gustós à las peticions de sos numerosos clients, estableix en Reus una consulta tots los dilluns y divendres de 2 à 5 de la tarde. Consulta: Arrabal Santa Anna, número 1, pis primer, cantonada al carrer Monterols.
Los demés dias en son gabinet de TARRAGONA, de 10 à 12 del matí y de 3 à 5 de la tarde.

Vinyas Americanas

DE

Marcial Ombrás (Propietari)

Avinguda del ferro carril, Elgueras, (Girona)

Barbats y estacas en venta, rer milions.—Prens reduhits y autenticitat garantizada.—Cinch milions d estacas, y un milió de barbats.

SECCIÓ DOCTRINAL

La exposició d'industrias modernas à Madrid

Com recordarán, segurament, nostres llegidors, l' istiu passat tingué lloch à Barcelona, organizada per lo Foment del Trevall Nacional, una Exposició anomenada de Industrias creadas, introduhidas y desenrollada à Espanya à la sombra del vigent Aranzel, en la qual Sabadell hi representá un paper brillantissim, al objecte de demostrar ab l' evidencia que la practica demostra, la bondat de las ideas proteccionistas, contra las sostingudas per los prosélits y propagadors de las preconizadas à Fransa per los Fisiócratas, Joan B. Say, Bastiat y Garnier, y à Inglaterra per Cobden y l' Escuela de Manxester; puig inspirat lo Aranzel de 1892 en l' idea de protecció, está clar que si's manifestavan públicament los avenços industrials ocasionats per la reforma arancelaria, lo gran número é importancia de las industrias que nasqueren, s' desenrollaren é introduhiren à la sombra d' aquella protecció, ocasionant com à consecuencia un estat de prosperitat pera la Industria Nacional y foment de nostra riquesa, s' lograren la demostració mes clara que desitjarse pot, de la bondat d' una teoria aplicada à la practica. Que conseqüieren son objecte los iniciadors de la mentada Exposició, ho demostra solzament l' admiració general de quants la visiten devant dels avenços de la industria del país, algunas d' ellas fins à las horas desconegudas

y quals productes s' havian empassat sempre com à procedents del extranger.

Aquella Exposició donà la idea al Govern Conservador, aleshoras en lo poder, d' organisar una Exposició Industrial à Madrid, cumplint lo pensament del Foment de Barcelona, donanthi cabuda à todas las industrias modernas, anterior ó posterior sa creació ó desenrollito al vigent Aranzel, y excitá à concórrerhi à todas las Provincias, puig à Barcelona ab tot y haverlas invitadas, no hi prengueren part.

La obertura d' aqueixa Exposició tingué lloch lo dia 28 del prop passat Octubre, y per cert que l' element oficial s' esforçà pera que acte de tanta trascendencia davant la Industria del país, passés casi despercebut, desconexentli tota mena d' importancia. No 'ns extranya, tota vegada que sabem las ideas economicas del actual Govern y sobre tot del Ministre d' Ultramar, que es dels que mes remenan las cireras, y altra cosa no esperavam donats sos antecedents; lamentant de veras que 'ls esforços dels industrials no s' hagin vist una mica mes recompensats, mal fos sinó per una apariencia enganyadora.

A nosaltres, com hem dit, ja no 'ns ve de nou; puig los desenganyats rebuts dels polítichs madrilenys los contem per centenars, essent lo present un més que vindrà à engròixir la serie ja interminable.

No obstant la Exposició revesteix bastant importancia, puig segons lo Catàlech que tenim al davant son 417 lo número d' expositors, dels quals corresponen 167 à Barcelona, 7 à Girona, 6 à Tarragona y 1 à Lleida, de manera que mes d' una tercera part d' instalacions corresponen à Catalunya, que encara s' ha retret un bon rích, desenganyada segurament de quants esforços faigi pera demostrar sos avenços industrial. Desgraciadament no ha de ser mella aixó en l' animo de nostres governants, que no vacilarán un moment en sacrificar l' Industria Nacional pera concertar un tractat ab cualsevol Estat mes rich y poderós, baix pretext d' una aliança mes ó menos necessaria. Sabadell hi está també representada ab instalacions de D. M. Burgués y C.ª, de fayans artístichs, majolicas, alfareria artístichs xaspejada Water Closets de varis colors, etc., y de D. Salvador Munné y Casablanca, de

molins de vent pera la extracció d' aigua. Hi exposa corporativament lo Gremi de Fabricants d' aquesta ciutat, segons lo catàlech oficial, de qual instalació forman part: D. Mateu Brujas ab teixits de llana pera la Peninsula, possessions ultramarinas y Republicas Sudamericanas; D. Joseph Fan, Societat en comandita, ab varis articles pera Senyora; los Srs. Llanés, Comadrán y C.ª ab armurs, muselinas, alpacas, catxemirs japonesos y altres articles; los Srs. Moratons y Molins, societat en comandita, ab teixits pera trajos de Senyoras; D. Bartomeu Pineda, societat en comandita, ab telas pera vestits de Senyora y obrichs de fantasia y clàssichs; D. Francesch Rovira y fill, de ralladillo de llana; los Srs. Seydoux y C.ª ab teixits de llana, estam, xeviot y franela pera vestits de Senyora; y don Joseph Sarallés Deu ab forros y embossos per capas.

Hi exposan igualment los Srs. Martí, Lopez, Biosca y C.ª, de qual societat creyém forma part lo conegut industrial de la present D. Isidro Martí, trenta prendas de vestuari pera l' exercit, calsat, correatje y altres articles.

Com poden veure nostres llegidors per la lleugera ressenya que acabém de fer, hi han contribuït de nostra població los industrials que han creat ó perfeccionat alguna industria, que son quins més interès tenian en ferho, dat l' objecte de la mentada Exposició.

Molt nos complauriam de que no vegessin desvanecudas sas esperansas, sino que al contrari, fossin recompensats sos nous sacrificis.

(De Lo Catalanista.)

ARTS Y LLETRES

Desde Barcelona

Saló Parés.—Teatres, Català (Romea) y Principal.—Certamen de «L' Atlántida».—Un nou campió.—Noticias literarias.—Concerts Nicolau, Strauss, Orfeo Català.

Tots los amateurs admiraren en aquestos últims dias lo retrato que de S. M. Alfons XIII hi havia exposat degut al pulcre pinzell del reputat artista D. Joseph M.ª Marqués, qui ab tot y tindre que lluytar ab las deficiencias d' una fotografia, ha fet un treball admirable.

Ressalta de debó S. M. demunt del fondo tant ben trobat com ben executat; personas que de poch han vist à S. M. asseguran que es un dels retratos millors dels molts que s' han fet.

Se veu que l' Sr. Marqués ha estudiat de debó aquesta difícil branca del art pictòrich, cosa que 'ns complau moltissim, ja que ben conegut es en lo camp del art per sos passatjes y cuadros d' historia, bõ es que vegi expansionantse son preclar talent, conreuhant totas las branques del art que seguint com fins avuy, à més del molt profit anirà conquerintne molts llors.

Avant y fora! Triadó nos presenta un cuadro de grans dimensions titulat «La Mort» molt recomanable pel simbolisme que enclos. La mort representada fidelment ab sa dalla arranadora, y l' rellotge de la vida à son costat, desde l' cim d' una montanya espera l' hora d' emportarsen algun sér... tal volta lo que deu haverhi en una casa, quin llum esparpilleja à través dels vidres... Lo colorit resulta confós y poch coidada la perspectiva, per lo que impresiona tan fondament com per l' assumpto del cuadro deuria.

Sans Castanyo hi té una pastoreta ideal, assentada en la devallant d'un marge, molt ben dibuixada y exhibent de colorit, aixís com la cabreta que aprop sa falda acaricia; mes ha estat molt poch fells en la perspectiva, puig té las montanyas del fondo massa apropades.

Joseph M. Xiró exposa una nina que 's passeja com en un patí rublert de verdor, quina li desfigura acompanyada de la mitja tonalitat del quadro tot l'efecte que produheix la nina bastant ben dibuixada.

Boixas hi te una «Pradera» de regular execució. Brull un retrato de senyoreta al pastel quin acredita la firma de son autor. Barberá un dibuix bastant acabat y la Sra. Ubach un cap ideal coronat de flors de bon dibuix y fidel colorit.

Cusi exposa també un retrato de S. M. Alfons XIII de molt bona factura, de magnífich colorit, mes te poch paregut: la cara no 'ns agrada prou, trobém que n'ha sortit poch aïrós, ab tot y haver tingut que lluytar com en Marqués, ab las deficiencias d'una fotografia, coneguda la seva ánima d'artista pot exigirseli quelcom més.

Los dos retratos van destinats á la Diputació provincial.

S'está preparant una exposició d'obras de J. Sanchó, de cartells dels més eminents artistas extrangers y la segona d'obras en que solzament hi poden concorre senyoras. Son d'agrahir al Sr. Parés tots los sacrificis que en bé del art s'imposa.

Teatres.—Principal.—S'han donat un perell de representacions del drama «El Audaz Tenorio» que no es més que un deslligament d'escenas de las relaciones que 'l «Tenorio» de Zorrilla esplica. Son autor l'ex-catalanista A. Careta y Vidal ha tingut una gran decepció en el cultivo de la hermosa lengua de Cervantes.

En preparació: «Lo senyor Batlle» comedia en tres actes original de Teodoro Baró.

Catalá (Romea).—Dias enrera va estrenarse «Un ensaig del Tenorio en las golfas del adroguer» que no n'enviá crítica perque es una obra immoral además de molt mal desenvolupada. Sols s'aguantá al cartell los tres dias obligats.

S'ha reproduhit «Don Gonzalo» de Albert Llanas obtenint un extraordinari éxit. Aquesta comedia ab las correccions que son autor hi ha fet es ben bé una joia de nostra escena, un preciós quadro de costums barcelonines, quins personatges están calcats de la realitat. La execució admirable particularment per part de la Sra. Parrenyo que de debò brods son paper, Pallardó, Morera, y 'ls Srs. Borrás (E.) que está inmejorable, Bonaplata, que 's mostra 'l mateix artista d'avans donant gran relleu á son paper de bastant poca importancia, Fuentes, Guitart, que fa un protagonista acabadíssim, Virgili, Borrás (J.) que fa un Bialó molt natural, Rubió y Ros.

En preparació: «Matrimonis fi de sigle», drama en tres actes y en prosa original de Anton Ferrer y Codina, que per las noticias que 'n tenim pertany á un genero nou, escrit en prosa molt cuydada y está plé de pensaments elevadíssims. Ab aquesta obra provará 't Sr. Ferrer als crítics de á cuarto el rengle que si bé pera donar més abundó de produccions en lo nostre teatre d'un quan temps á aquesta part nos presentava sols arreglos sab molt bé, com ja ha demostrat varias voltas, (serveixi d'exemple «Magdalena», «Lo punyal d'or», «Un manresa del any vuit», «Lo gefe de la coronele», «La casa payral» y tantas otras de son extens catálech) fer original ja n'es bona mostra lo que sos dramas estrenats molts anys enrera, encare en nostres dias se representin sempre ab extraordinari aplauso. Ab verdadera ansia esperém l'estreno de «Matrimonis fi de sigle».

«L'apotecari de Malgrat», comedia en un acte de Teodoro Baró, de la qual no 'n tenim prou bonas noticias ja que segons se 'ns diu es lo mateix argument dels tant popular «Tres-toms». Consti que sols dihém aixó aixó per enrahonaments que havém sentit.

Pera 'l certamen de «L'Atlántida» s'han rebut 276 composicions obtant á varis premis dels 42 que s'oferrén. Lo fallo 's publicarà en lo número corresponent al 15 del actual. La festa de repartició de premis se farà á últims d'aquest mes en un dels milors teatres de Barcelona.

«L'Atlántida» prepara grans milloras, ja que dintre poch constará de 8 grans planas d'escullidíssim text y 48 de folletí publicant capdals poemas y preciosos aplechs de poesias alternanths ab obras dramáticas d'éxit indiscutible.

Dintre poch sortrá á Figueras un nou campió de nostre causa. Per l'nergia que anima als redactors de *L'Almugaver*, que aixís se titulará preveyém una profitosa com valent campanya inculcant á tots los figuerenchs nostres deals, que avuy los que avans n'eran acerrims contris los acceptan ¡Avant!

S'está imprimin: «Naturas» poesias de Jaume Masó y Torrents y un plech de treballs del malaguanyat Joseph Soler y Miquel prologuejats per Joan Maragall.

L'incansable metre Nicolau está donantnos en lo teatre Lírich una tanda de concerts verament notables. Proximament l'eminent Strauss vindrá á dirigir unas quantas audicions d'música. Los filarmoníchs estant d'enhorahona.

«L'Orfeo Catalá», s'ha mudat de local, haventhi guanyat un cent percent ja que aquest últim es grandíós y per aytal motiu segons sens dit, preparan una gran sessió en quina cantarán lo hò y millor de son esculit repertori. Hasta la vinenta.

JORDI DE PALLARS.

Barcelona 5 Novembre 1897.

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS

del dia 8 de Novembre de 1897.

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d'humiditat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m.	760	100	0'5	2'3		
3 t.	761	100			Nuvol	

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m.	Sol. 14	11	96	E.	Sun	0'7
3 t.	Sombra 15		29	E.	Nin	

Ahir poguerem enterarnos de la carta dirigida per lo senyor Gefe de Telégrafos d'aquesta localitat á nostre colega local *El Liberal de Reus*.

La insertem íntegra y en llenguaje centralista, diu aixís:

«Sr. Director de *El Liberal de Reus*.

Muy Sr. mio y de mi distinguida consideración: Haciéndome cargo de la alusión que se me dirige en el número de hoy, del Diario de su digna dirección, tengo el gusto de manifestarle que, en virtud de orden de la Dirección general, el Sr. Director de Telégrafos de Tarragona, delegó su autoridad en otro Jefe, para que pasara á esta ciudad, á adquirir los datos que se le pedían por aquel Centro. Este funcionario venía convenientemente documentado, y si no exhibió la orden en que se le acreditaba como tal delegado, sería porque no se le habrá exigido por ninguno de los señores á quienes visitó, pues á mi me la puso de manifiesto, para reclamar el concurso de un empleado, por desconocer las calles y el vecindario de esta ciudad.

Usted, Sr. Director, en quien me complazco en reconocer dotes especiales de talento, y recto criterio, comprenderá lo difícil de la comisión del funcionario aludido, aparte de otras consideraciones, que se le alcanzaran, porque no siendo delegado por autoridad judicial, no tenía derecho á someter á interrogatorio ni á obligar á contestar á los señores visitados, y, con este sentido, dividió en tres los datos que se le exigían, consignando cada uno en un pliego, para concretar su misión, abreviar la molestia de su visita y dar todo su valor á lo que cada uno tuviera á bien exponer, pues es lógico el creer que el que esté en posesión de un servicio y en la inteligencia de que es perfectamente legal, no tenga inconveniente en asegurar, bajo su firma, que lo adquirió en esta ó en la otra forma, con tales ó cuales condiciones.

Suplico á V. se sirva decir algo en este sentido, para deshacer la opinión poco favorable que se haya podido formar, de los dos empleados aludidos en el suelto de hoy.

Tengo el honor de reiterarme de V. atento amigo S. S. y Jefe de Telégrafos q. b. s. m. CARLOS CASALÁ.»

Es á dir que realment tingué lloch la visita domiciliaria de que nosaltres y altres colegas locals parlavam dias enrera y que igualment asserta la peregrina pretensió d'invitar als visitants á que possessin sa firma al peu de documents que portavan extesos al efecte; tot ab lo propòsit no de perseguir cap delicté sino per lo capritxo de saber si 'ls concessionaris de la ret telefónica judicial han pagat lo material de sas línies al comptat ó á plassos ó si l'han llogat, y per quin preu.

Diu lo Sr. Casalá que 'ls subjectes en cuestió portavan los documents en que se 'ls autorizava la práctica de la informació que intentavan portar á efecte. Lo Sr. Casalá ho diu y ho creyém pero hem llegit de cap á cap lo R. D. de 11 Novembre de 1890 y'l Reglament publicat després per la seva apiliació ab la seva modificació posterior y francament no hem sabut trobar ni rastre de precepte legal que pugui autorisar ni tant solzament explicar l'acte inconcebible que 's tractava de portar á aquesta ciutat per lo ram de telégrafos; aqueix ram que tant té pera corretjir á fi de servir millor al públich y s'entreté per lo vist en cosas que no aprofitan al Estat y perjudican als vehins. Si la Direcció general vol gastar diners nombrant delegats al doble sou y gastos de viatge ¿no valdría més que en lloch d'introduhirse dins de la vida privada dels vehins procouressin, per exemple, establir un servey regular de telégrafos entre Reus, Barcelona y Tarragona en cual última ciutat se reben á vegadas los telégramas bastant temps després d'haver arribat tots los correus?

Fa ja temps que aném observant l'antagonisme que regna entre 'ls empleats de telégrafos, invenció ja casi vella, y las empresas de teléfonos, invenció novíssima, que, gracias á la guerra d'aquells y al favoritisme que regna en certas esferas administrativas, no pot prosperar com deuria y no pot proporcionar á nostres convehins las ventatjas de que gesan altres regions més ben regidas y governadas que la nostra, y no es culpa de las lleys y dels reglaments que regeixen sobre la materia; es culpa única y exclusiva d'aqueix ram de telégrafos tan gran y tan atrassat que servintse de la ley com d'un embut la aplica sempre al administrat per la part estreta.

La materia no está agotada y encará que 'l senyor Gefe de Telégrafos no 'ns escrigui cap mes carta ni directament ni de rebot com la que motiva aquestas ratillas, per aixó seguirém parlant d'un assumpto que te gran interés per nostra ciutat, pero per avuy farém punt final.

Diumenge se efectuá l'enterro de nostre amich Antón Ballesté Jovell. Apesar de lo insegur que estava 'l temps, lo cadavre fou acompanyat per un gran número de personas fins á la Porta del Roser, lo que prova las molts simpatías de que gosava 'l finat. (D. E. P.)

En lo sorteig del ratmillet de la societat «La Palma» ha sortit premiat lo número 50.

En la Alcaldía, se reuniren ahir nit los individuos que componen la comissió nombrada pera auxiliar á la classe obrera.

S'acordá en la citada reunió, que per tot lo 30 del corrent mes, se tanqués definitivament la suscripció oberta, recordantse la devolució, dels butlletins corresponents á quantas personas lo conservin encara en son poder, al mateix temps que, fer públich lo tancament pera la indicada fetxa á las personas que per olvit no se 'ls hagi passat butlletí y s'inscriguin en las listas si ho estiman convenient.

S'acordá al mateix temps que segons lo resultat de certas gestions que deu practicar lo senyor Alcalde President se veuria en quina forma s'aplicaría 'l resto de la cantitat recaudada en la avans dita suscripció.

Desde 'l número corresponent á aquesta setmana «Espana Artística» ha sofert una reforma important, y es que publica á mes á més un suplement dedicat exclusivament als assumptos taurins de Espanya tota.

No dúptem que 'ls aficionats al «arte nacional» sabrán recompensar lo nou gasto que s'ha imposat la empresa de dita revista.

Ahir feu un dia bastant espléndit, puig casi sempre brillá 'l sol y la temperatura sigué en extrém benigne. Es de desitjar que duri forsa, puig lo mal temps y 'ls frets es cosa que no agrada gayre á ningú, y menos á las personas delicadas quina salut sempre se 'n ressent ab los cambis bruscos de temperatura.

Hem sigut gratament sorpresos ab la visita á nostra redacció d'una nova revista mensual redactada en nostra viril y bella parla, que acaba de venire la llum pública á la Cort, ab lo titol, «Madrid Catalá».

En son article de presentació, «Madrid Catalá», s'expressa en lo llenguatge dels fills d'aquesta terra del treball: diu y ho diu molt bé, que un dels principals motius que la fan alternar ab la premsa periódica, es lo d'agermanar als fills de Catalunya que resideixen en la capital d'Espanya y comunicarlos ab la mare patria.

Y diu també ab la valentia que dona l'honradés y

la noblesa, que 'ls catalans que á Madrid viuen, no hi han sigut portats empaquetats dins la maleta de cualsevol politiquet, com los castellans que á Catalunya venen, sino l'instint d'adquirir profit y gloria, en lo treball honrat de las lletres, la industria y 'l comerç.

Bé, molt bé, estimat company las mitjas tintas que 's quedin pera qui agrada adular: nosaltres devant l'amor que á nostra pàtria professam, hem de dir las veritats nras.

Molts anys de vida, que no l'acariçhi 'l llapis vermell del Fiscal d'Imprempta, y que la primera sia ben próspera li desitjem, y ab gust accedim al prech del camvi que 'ns sollicita.

En atent B. L. M. lo M. Itre. Sr. Alcalde d'aquesta ciutat, nostre apreciat amich D. Joseph M. Borrás y Sardá, nos fa saber que s'ha possessionat de la Alcaldía, oferintnos la seva mes decidida cooperació en quants assumptos se relacionin ab lo servey públich y l'engrandiment y millora de nostra pàtria, ratificantnos lo testimoni de son apreci y consideració personal més distingida.

Agrahim al amich y á l'Alcalde la seva fina atenció ab nosaltres, á qui fem iguals promesas de contribuir ab nostras forsas á la realisació de tots los projectes que concibeixi, encaminats al bé comú de la població, y li desitjem que de son pas per la Alcaldía, ne quedi á tots los fills de Reus grat recort.

Ja fora hora de que una població de la importància de la nostra puga entonar un himne d'alabansas als senyors individus del Ajuntament que la representan.

Segons diuen, á alguns ministres los hi dol fer extensiu á Puerto Rico lo sufragi universal que s' donarà á Cuba.

Es lo més llogich dins de la política castellana. A Cuba los hi costa sanch; si á Puerto Rico 'l volen, que se sublevin, y quan hagin sacrificat prou sanch y riquesa, ja mirarém de donárlos hi.

Lo recaudat ahir per concepte de Consums en la Administració d'aquesta ciutat, puja á la quantitat de pessetas 1124'40.

Nos ha favoregut ab sa visita, la nova revista teatral y literaria que acaba de sortir á Barcelona, baix lo títol *Crónica Teatral*, á quin desitjem una vida ben prospera y llarga.

Diuen los telégramas de Madrid:

«Diuen de la Habana que l'inspector general de Sanitat militar senyor Fernandez de Losada, ha declarat que en los hospitals de Cuba existeixen 15.000 soldats qual enfermetat única es la fam».

No crech que extranyi á ningú la precedent notícia. En un punt shont s'afartaven tants llops, ja es d'esperar que no menjarian gayre los pobres soldats, que representan lo paper d'ovellas. Lo increible, es que aqueix inspector general de Sanitat, no s'haja atrevit fins are á dir la veritat de lo que passa á Cuba en lo ram de la seva inspecció. Si veyá que 15.000 infelissos tenian necessitat de medicinas per no haverlos hi proporcionat avans pá, ¿perqué no preferia, com es mes humà, demanar pá avans de las medicinas? ¿Es que temia esguerrar algun negoci? Tot s'anirà sabent. Per are, acontentemnos en saber que hi ha sers tant desentranysats que no 'ls repugna amontegar l'or á costa de la salut y de la vida d'aqueixos mils fills que sas mases anyoran y ploran ab llágrimas arrancadas del cor. Societat que produheix aqueixos sers, no es digne de dirse civilisada.

Dinhen los diaris que al marqués de Ayerbe se li havían ofert per lo Sr. Gullón las legacions de Lisboa, Constantinopla ó Brusselas, pero no ha acceptat cap d'ellas per jutjarse en condicions pera una embaixada.

A aquest célebre marqués se li hauria de recordar aquella sentència catalana que diu:

Qui 's pensa saber massa
te 'l cap mes gros que una carbassa,
y qui 's pensa saber prou
té 'l cap mes gros que un bou.

De segur que si aquest polítich s'hagués de guanyar la vida treballant, podria darse per ben satisfet si li oferissin un empleo de guarda-consums.

Lo sorteig de la Loteria Nacional que s'ha de celebrar demá á Madrid consta de 13.000 bitllets al preu de 100 pessetas dividits en décims de á 10 pessetas.

Los premis serán 652 importants 910.000 pessetas.

Crónica teatral

La segona representació de la preciosa sarsuela «La Tempestad», que tingué lloch ans d'ahir á la nit, diumenge, se vegé favorescuda per un plé de gom á gom.

L'obra meresqué per part dels artistas una carinyosa interpretació, distingintse notablement en son desenrotlo la primera tiple Sra. Perez de Isaure y 'l tenor Sr. Alcántara pera los que hi hagué molts y merescuts aplausos.

També fou aplaudida ab justicia la Srta. Luisa Perez Cabrero, cantant lo *duo de triples* del primer acte y 'l *terceto* del segon, com foren merescudament aplaudits tots los artistas, orquesta y mestre Director en lo gran *concertant*, apesar de que no fou poch l'esfors que tingué de fer lo Sr. Perez Cabrero pera procurar encarrillar una vegada als baixos y l'altre als instruments de vent..

En l'entreacte del segon al tercer acte, la tiple d'ópera Srta. Avelina Corona, nos doná una segona audició de la «aria» d'«Un ballo in maschera», la que cantá ab sentiment y gust artístich, essent molt aplaudida.

Com dita artista demá farà son debut ab l'opera espanyola del malhaurat Feliu y Codina y Bretón, «La Dolores», nos reservem consignar lo concepte faleguer que 'ns va mereixer ahir, pera ferho ab mes fonament de causa, després de «La Dolores» de passat demá.

Favor com lo que dispensá en la funció de diumenge, al colisseu de la plassa de Prim, nostre públich, ha de significar á la empresa y als artistes que forman la companyia que hi actua, que la fama que, fins fa poch havia gosat nostre públich de cult é intel·ligent, la té ben merescuda.

Ni las guerras de Cuba y Filipinas que delman á nostre jovent, ni per altre banda, la crisis que regna en la nació anomenada Espanya, com tampoch la amensassa del temps en regalar nos una pluja, han ó son prou motiu pera restar entradas á las audicions de sarsuela seria que 'ns serveixen al Teatre Fortuny, puig que, inculcat en lo cor de nostres vehins son amor á la poesia y á l'art, sempre que á assaborir bonas obras se l'ha invitat, ha respost conforme requeria la seva ilustració.

Siga la entrada de diumenge á la nit, bon testimoni dels sentiments que animan á nostre públich y prenguis com á un precedent més, de que tractantse del públich d'aquesta ciutat es molt mes fácil treure profit ab una bona companyia, que ab las que acostumavan á venir de quatre anys á aquesta part; y 'ls artistas pensin sempre, en las taulas, que 'l simpatic y bonich aplech de personas que s'oviran desde l'escena, aplaudirán mes aviat una nota ben emesa ó una frase ben expressada, que cualsevol altre exagellada ridicola, que se 'ls pogués ocorre, en sa discutible *viscómica*.

F. C. E.

SECCIO OFICIAL

Registre civil

dels dias 6 y 7 de Novembre de 1897

Naixements

María Gené Barberà, de Anton y Antonia.—María del Roser Ribas Barberà, de Pau y Rosa.—Magdalena Sugrañes Nogués, de Joseph y Teresa.

Matrimonis

Joseph Vendrell Balsells, ab María Folch Plana.—Martí Pamies Pujol, ab Maria Llauredó Menné.

Defuncions

Josepha Plana Vidal, 72 anys, Hospital civil.—Anton Ballester Jovell, 31 anys, carrer de Jesús 29.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d'avuy.—Sant Teodoro.

CULTS RELIGIOSOS

Santuari de Ntra. Sra. de Misericórdia

Lo Rvnt. Sr. Prior y Comunitat de Sant Pere en unió dels senyors Administradors del Santuari, han acordat que l'avuy, dimars, dia 9 del corrent, á dos quarts de 10 del matí, se celebri un solemne ofici á tota orquesta en acció de gracies á la Santíssima Verge per lo benefici de la pluja; acabarà ab lo Tedeum.

Sant de demá.—Sant Andreu.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA ANNA, 28.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	63'45	Filipinas	97'
Exterior	79'45	Aduanas	93'
Amortizable	77'75	Cubas 1886	77'
Fransas	20'	Cubas 1890	96'
Norts	23'50	Obs. 6 0/0 Fransa	53'25
Exterior París	59'75	Obs. 3 0/0	33'80
París	34'20	Londres	

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paisos.

BOLSI DE REUS

Cotisations realisadas en lo dia d'ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	63'45	Fransas	97'
Exterior	79'45	Cubas vellas	93'
Colonial	77'75	Cubas novas	76'93
Norts	23'50	Aduanas	97'
Obligacions Alm. nra.	81'87	Oblig. 3 0/0 Fransa	53'19
		Filipinas	97'25
PARIS			
Exterior	59'75	Norts	
GIROS			
París	34'40	Londres	33'80

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan V. llés, D. Joan Llauredó Prats y D. Joan Vallduvi.

Londres	90 d/f.	00'00 diner	8 d/v.	00'00
París	8 d/v.	00'00	Marsella	00'00

VALORS LOCALS DINER PAPER. OPER.

ACCIONS			
Gas Reusense	850	010	010
Industrial Harinera	600		
Banch de Reus	500		
Manufacturera de Algodon	100		
C. Reusense de Tranvias	415		
privilegiadas al 5 per cent.			

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 6

De Valencia en 17 h. v. «Cervantes», de 412 ts. ab efectes, consignat á D. Joseph M. Ricomá.

De Amsterdam y esc. en 15 d. v. «Ceres», de 659 ts, ab tranzit, consignat als Srs. viuda y nebot de Pau Ferrer y Mary.

De Cardiff en 10 d. v. suech «August», de 379 toneladas, ab carbó, consignat als Srs. viuda y nebot de P. Ferrer y Mary.

Despatxadas

Pera Valencia v. «Santa Ana» ab tranzit.

Pera Copenhague y esc. v. danés «O. B. Suhr», ab efectes.

Pera Amsterdam y esc. v. holandés «Ceres», ab efectes.

Pera Barcelona v. «Cervantes», ab carga general.

Pera Civitavechia pol. gol. italiana «Peppino», en lastre.]

ANUNCIS PARTICULARS

Academia Fortuny

Ensenyansa de dibuix, pintura y modelat

BIRIGIDA PER

RAMON CASALS

Premiat ab medallas, diplomas y mencions honoríficas en varias exposicions, alumno per oposició del «Regio Instituto di Belli Arti» en Roma.

Ensenyansa de dibuix lineal, adorno, figura, paisatge, natural, pintura al oli y l'aygnada.

Dibuix y pintura ab model viu
Carrer Major núm. 28, pis 1.º.—Reus

Ferrocarril económic de Reus á Salou

Servoy de trens que regirá desde 'l dia 1 de Setembre de 1897.

SORTIDAS DE REUS.—Matí: 4'10, 9'06.—Tarde: 2'32, 3'45.

SORTIDAS DE SALOU.—Matí: 4'56, 10'46.—Tarde: 5'10.—Nit: 7'25.

Las horas se regiran per lo meridiá de Madrid.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona:
5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
8:56 m. expres, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes. (per Vilanova)
12:44 t. mercancías, segunda y tercera.
15:57 t. correo (per Vilanova)

De Barcelona á Reus
5:25 m. (per Vilafranca).
9:46 m. (per Vilanova)
15:58 t. per id.
17:39 t. expres (dimars, dijous y dissabtes)

De Reus á Mora
9:33 m. — 1:04 t. — 3:10 t. — 7:19 y 9:57 nit.

De Mora á Reus
4:21 m. — 8:00 m. — 12:03 t. — 6:04 t. — 7:36 n.

De Reus á Tarragona
8:30 m. — 9:47 m. — 2 t. — 7:04 t.

De Tarragona á Reus
7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 n.

De Reus á Lleyda
8:40 m. — 5:23 t.

De Lleyda á Reus
5:50 m. — 3:50 t.

De Reus á Vimbodí
1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus
9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona á Valencia
9:30 m. y 11:30 n.

De Valencia á Tarragona
11 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACIO DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS
De Tarragona, 8:30 m.

De Barcelona (per Tarragona) 8:30 m.
De id. directo 10:30 t.
De id. id. 11:30 t.
De id. id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7:30 t.
De Madrid y Zaragoza 9:30 n.
De Lleyda y Huesca 7:30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona los 7 y 21 de Noviembre y el 5 y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten de aquesta Administració los 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra: Deu tenirse present que tots los vapors que condueixen tropas de reforç a Cuba, portant també correo. No s'han de presentar a les aduanas de Reus.

SORTIDAS

Per Barcelona á las 5:00 m.
Per id. id. á las 9:00 t.
Per Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
Per id. id. (per idem) á las 2:00 t.
Per Tarragona, directe á las 7:00 n.
Per Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarragona y las líneas á las 8:00 m.
Per Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucia y Extremadura á las 1:00 t.
Los pobles servits per peatons á las 9:00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucia y Extremadura, que s' deposita en los buxons després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida á las 7 de la nit per Tarragona.

Biblioteca Regionalista
Libreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIO CATALANA

«Lo Catalanisme», per Valentí Almirall, 10 rals.
«Quadros», per Emili Vilanova, 2
«La Didaxia», per Joseph Felin y Codina, 2
«Cartas Andorranas», per Joseph Aladern, 2
«Costums típicas», per id., 2
«Alcoves», monografia, per id., 4
«Poesias», per Manel Maridel-lo, 2
«Oda á Barcelona», per Jacinto Verdagner, 4
«Lo Pi de las tres branques», per id., 2
«L' Aglenya», per Ramon Masferrer, 4
«Croquis Pirrenenchs», per J. Massó Torrents, 12
«La Fada», per id., 2
«Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó, 2
«Anant pel mon», per Santiago Russinyol, 16
«Les Cròniques catalanes», per Gabriel Turell, 12
«Obres catalanes», per Joseph Izart, 20
«Poesias», de Joan Maragall, 8
«Alades», per Emili Guanyabens, 8
«Fructidor», drama, per Iguaci Iglesias, 8
«Montalba», per Bosch de la Trinxeria, 12
«Quan jo era noy», per A. de Riquer, 20

«Música vella», per E. Doris y Bonaplata, 12
«Figura y paisaje», per Narcís Oller, 12
«Tascant per les Serres», per J. Pons y Mas-saveu, 12
«Espectres», per Enrich Ibsen, 8
«Obras dramáticas de la biblioteca del Teatro Regionalista», á meytat de preu.
«Cansons Catalanes», harmonisades per Enrich Morera, han sortit.
«Sant Ramon», 2 rals.
«Planys», 2
«El Maçoudia», per Brunet y Bellet, 1

SECCIO CASTELLANA

«España tal qual es», per Valentí Almirall, 4 rals.
«Patria y Región», per Salvador Goloc, 4
«Un ensayo de Regionalismo», per Joan Mañé y Flaquer, 2

SECCIO GALLEGA

«Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde, 5 rals.
Ademés están á la venda diferents obras de celebrats literats catalans, castellans y extrangers.

«Música vella», per E. Doris y Bonaplata, 12
«Figura y paisaje», per Narcís Oller, 12
«Tascant per les Serres», per J. Pons y Mas-saveu, 12
«Espectres», per Enrich Ibsen, 8
«Obras dramáticas de la biblioteca del Teatro Regionalista», á meytat de preu.
«Cansons Catalanes», harmonisades per Enrich Morera, han sortit.
«Sant Ramon», 2 rals.
«Planys», 2
«El Maçoudia», per Brunet y Bellet, 1

BANCH HIPOTECARI D' ESPANYA

Préstams hipotecaris al 5 y 1/2 per cent d' interès anyal amortisables á llarch plasso de 5 á 50 anys.

Ab garantia de fincas rústicas y urbanas.

Acabadas las anyalitats que s' hagin pactat queda la finca lliure pera l' propietari, sens necessitat de cap gasto, ni tenir allavors que reembolsar cap part del capital.

Ademés, lo Ranch, accepta en cualesvol época lo reembols total ó parcial del préstam.

No importa que las fincas estigui hipotecadas.

No s' admetern préstams inferiors á 4.500 pessetas.

Agent pera la Província: D. DANIEL VIRGILI Quants desitjin proposar operacions, trobaran á dit senyor tots los dilluns en la FONDA DE LONDRES.—REUS.

Societat general de transports marittims á vapor de Marsella

Serveys del mes de Novembre de 1897

LINEA DIRECTA PERA 'L RIO DE LA PLATA

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Novembre directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnífich y ràpit vapor francés

FRANCE

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

Lo dia 1 de Novembre lo vapor «Les Andes»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plasse de Palacio.—Barcelona.

Difundit per la casa de impremta de Serra i Llorens, editores, que publica la Guia del Passatjer.

La Guia del Passatjer és una obra que ha sigut publicada en diverses edicions, sempre amb actualització de los serveys ferroviaris.

El seu objectiu és facilitar a los viatgers la informació necessaria per a la seua viaje, indicant las sortidas, arribades y preus dels trens.

Actualment, la Guia del Passatjer està disponible en diverses edicions, adaptades a las necessitats de los viatgers de diferents parts de Catalunya.